

„Boldogok, akik az igaz-voltot éhezik és szomjazzák, mert ők eltelnek vele” (Máté 5,6)

Mind a nyolc boldogság-megfogalmazásban ott visszhangzik az ember legalapvetőbb igénye, hogy boldog legyen. Itt, a negyedik boldogság-kijelentésnél megállva, megkérdezzük: Mit is tartanak a boldogságról az emberek?

Mást tart a balga, és mást a bölcs.

A balga azt gondolja, akkor lesz boldog, ha a világ javaiból minél többet birtokol. Akár azért, hogy csak felhalmozza, akár azért, hogy fel is használja. Mindkét esetben boldogságának forrása, oka rajta kívül helyezkedik el. Mivel a birtokolható javakba beleérti a tárgyakat, élőlényeket, sőt embereket is, ezért számára az egész világ nem más, mint megszerzhető és megszerzendő javak raktára. Ez a raktár az ő boldogságának forrása. Miközben életét kitölti a különböző „javak” különböző, és egyre rafináltabb módszerekkel való birtokba szerzése, eközben szinte elhanyagolhatóan keveset törődik azzal, hogy ő milyen lesz. Nem is veszi tudatosan kézbe saját maga kiforrását. Nem maga irányítja személyiségének kialakítását. Amit tervszerűen csinál, az a birtokba szerzés, s közben nem is veszi észre, hogy milyenné alakult. Mások – főleg a szenvedő alanyok – észreveszik, és alapos véleményt alakítanak ki arról, aki balgán akar boldog lenni.

Észreveszik minden területre kiterjedő mohóságát. Egyre nagyobb léptékben akarja megszerezni a birtokolhatókat. Hogy ezt tesse, ehhez meg kell szerveznie a hatalmat, a birodalmat, a hadsereget, a háborúkat. Sőt, még az ideológiát is. Mert a hangosan hirdetett megokolás mindig az lesz, hogy népének akar jólétet. A valóságban a nép ve-rejtéke vagy vére árán megszerzettek csak kis részben szolgálják a nép fennmaradását, nagyobb részben az ő birtoklái továbbterjeszkedését. Batu kán, Nagy Sándor, Napóleon, Hitler és Sztálin be tudta gerjeszteni a tömeget, hogy halált megvetően szolgálja az ő birtoklái vágyát. A nép csak késleltetve vette észre azt a rengeteg bajt, pusztulást, amit a balgán boldogok nagy szenvedélye okozott. Ráadásul ezek az óriási balgák eltakarják és feledtetik a kis balgák milliárdjait. Ez a fajta boldogságvágy fertőző. A tömegek általában ilyen módon akarnak boldogok lenni. Még a tömegkatasztrófa után is csak néhányan ébrednek fel balgaságukból.

A bölcs azt gondolja, akkor lesz boldog, ha Teremtője elgondolásához igazodik, és azt bontja ki magából, amit az Alkotó magként behelyezett. A bölcs enged annak a belülről feltörekvő vágyának, hogy igaz ember legyen. Hogy Isten elgondolása szerinti jó ember legyen. Jézus ezt így fogalmazta: éhezi és szomjazz a igaz-voltot, az Istennek kedvében járását, az Istennek tetszést.

A bölcs egyik szemével az Isten elgondolására, tervére, másik szemével a saját

életalakítására figyel. Mivel ő Isten-képmás, ezért folyton-folyvást olyan akar lenni, mint az Isten. Miközben gondolkodását, beszédét és cselekedeteit Istenhez igazítja, kétségtelen, hogy egy sereg dolgot birtokolnia kell mint eszközöket célja megvalósításához. Csakhogy az ő alapálását nem a megszerzendő dolgok határozzák meg, hanem az az elemi erejű vágy, hogy olyan legyen, amilyennek az Isten akarja.

Boldogsága belülről árad, és alig függ a kívülről lévő dolgoktól. Attól lesz boldog, hogy egy felismert értéket, egy egyszerű lehetőséget valósít meg életében. Egyre többé és jobbra alakítja magát. Egyre inkább használja tud lenni embertársainak. Eppen ezzel jár kedvében Istennek is, magának is, embertársainak is.

Valami mégis összekapcsolja ezt a két fajta boldogságvágyat: a balgáét és a bölcsét. Ugyanis mind a kettő birtokolni akar. Csakhogy a balga anyagi létezők birtoklásától reméli boldogságát, a bölcs szellemi létezők birtokba szerzésétől. A bölcs szellemi értékeket akar megvalósítani életében. Értéket megvalósítani annyi, mint értéket birtokolni. Mivel a legnagyobb érték maga az Isten, ezért a bölcs nem kevesebbet akar boldogsága érdekében, mint birtokolni az Istent. Am ő azt is tudja, hogy Isten nem tárgy, hanem alany. Egy másik alannal pedig akkor lehetek a legszorosabb kapcsolatban, ha átveszem az ő életét, ha magamévá teszem az életstílusát.

Így már világosan szétválk a balga és a bölcs boldogság-keresése. Mivel a balga magán kívüli anyagi dolgok birtoklásától várja boldogságát, azok pedig időlegesen, elpusztulják, így még legjobb esetben meg tudja az általuk nyújtott boldogságot áticipelni a halál kapuján. Ugyanakkor a bölcs szellemi értékeket gyűjt. Olyan értékeket, amelyek legtokéletesebb megvalósultságban az Istenben léteznek. Ezekből formálja ki személyiségét, az egyetlen és elpusztíthatatlant.

Ez az értékek szerint alakított, vagyis Istenhez igazított személyiség át tudja vinni boldogságát a halálzsilipen. Tehát az ő boldogságával már az időtlen kezdődött el benne. Az az időtlen valóság, amely csak felépülésében függött az időbeli, tehát anyagi feltételektől, de megléteben nem. Elpusztíthatatlan, mi-ként az Isten.

A boldogság lélektanilag annak átélését jelenti, hogy életem helyes mederben folyik. Meggyőződésem szerint alakítom. Ez érzelmevilágom pozitív visszajelzése a jó úton járásról. Ha figyelembe vesszük, hogy Isten rendszert belülről ad indításokat, jelzéseket, lelkiismeretünkön vagy imánkon keresztül, s ha hozzá igazítjuk életünket, akkor ez a megnyugtató érzelmi kísérőjelenség is belülről árad, akkor tehát

mondhatjuk, hogy a boldogság belülről áraszt el bennünket. Képletesen szólva, mint a növény hajszáleirein keresztül a nedvesség, úgy szívárog föl bennünk ez a boldogságérzés egészen az arcminikánkig vagy a pantomimikánkig. A bölcs ember boldogsága meglátszik rajta. Észrevehető.

Miben áll az igaz-volt, a *dikaioszüné*? Most így közelítjük meg: Igaz az az ember, aki az igazságra tette rá az életét. Nem akármilyen igazságra, hanem az Isten igazságára. Arra az igazságra, amely megmondja, mitől lesz boldog az ember. Ha ezt az igazságot akarja birtokolni, akkor ezt három területen kell tennie:

1. Isten igazságát kell birtokolni gondolkodásában,
2. Isten igazságát kell hordozniuk szavaikban,
3. Isten igazságát kell megvalósítani cselekedeteiben.

Isten igazsága abban áll, hogy miként az Istent, úgy az embert is a szeretet teszi igazán és tartósan boldoggá. Az ember akkor „igaz ember”, akkor az Isten léttartalmához igazodó jó ember, ha gondolatvilágában részleteiben is feldolgozta és tartalmazza a szeretet alkotóelemeit és megvalósítási lehetőségeit, szavaival erről beszél, ezt hirdeti, ehhez segít hozzá másokat is, vagyis szavaival másokat is a boldogság felé vezet, aztán életével is felzárkózik gondolataihoz és szavaikhoz, vagyis megvalósítja a másokat segítő szeretet cselekedeteit. Az igaz ember életében a lehető legteljesebb szinkronban van a gondolatvilág, annak szavakban feltárása és tettekben megmutatása. Az ilyenfajta igaz embertől távol van minden hamisság, minden álság. „Igaz” annyiból is, hogy a valóságnak megfelelő. Nem látszat, hanem valóság. Meghózzá a legteljesebb Valóságnak, az Istennek megjelenítése gondolataiban, szavaiban, cselekedeteiben. Igaz és hamisítatlan azért is, mert a Valóságot tükröző igazságtartalmaihoz zárkózik fel érzelmevilága. A Valóságot öleli át tőle telhetően teljesen és egészen.

Milyen arányban keveredik életemben a balgák és a bölcsök boldogsága? Rátetem-e valamire igazán és teljesen az életem? Anyagiak vagy szellemiek bekebelezésével foglalkozom? Boldogságomat tárgyakból vagy alanyokból ötvözöm? Igaz ember vagyok? Mélyen Istenhez igazodó? Ki veszi ezt észre: Isten, emberek, önmagam? Melyik tartalmazza bennem keveretlenebbül Isten igazságát: gondolatom, beszédem, tetteim, érzelmeim? Melyik lóg ki a szinkronizálásból?

Barcza Barna

1999. szeptember 14-én távozott közülünk Barcza Barna testvérünk (ld. ÉV 1999. december). Rá emlékezve közöljük fenti elmélkedését halálának 5. évfordulóján.